

Strafbarhed, derimod ikke, naar det drejer sig om Forholdets civilretlige Betydning som Ugyldighedsgrund. Den danske og den svenske Kommission har ikke mént at kunne følge den norske Kommission paa dette Punkt og at kunne give Afkald paa den ómtalte Begrænsning, der genfindes i alle de nævnte fremmede Lovbestemmelser og Udkast. Grænselinien mellem Udnyttelse og den Benyttelse af Overlegenhed i Forretningsdygtighed, større Kundskaber, bedre Viden o. s. v., der maa være tilladelig og som naturligt Resultat afføder fordelagtige Retshandler for den paagældende, er saa lidet skarp, at Reglen om Udnyttelse som Ugyldighedsgrund vilde kunne svække Sikkerhedsfølelsen i Samhandelen, hvis man ikke begrænsede dens Anvendelse til Viljeserklæringer, som efter deres objektive Beskaffenhed maa vække Mistanke om, at den ene Part har misbrugt den andens underlegne Stilling overfor ham. Kun i en enkelt Retning er det danske og det svenske Udkast gaaet ud over denne Grænse; idet de ligesom det norske Udkast medtage Retshandler, der tilsige Fordele, som der ikke skal ydes Vederlag for, skónt saadanne Retshandler, f. Eks. Gaver, ikke efter deres objektive Beskaffenhed i og for sig ere mistænkelige. At Gaver og deslige, der omfattes af den engelske Regel om *undue influence*, ikke ere medtagne i de ovennævnte fremmede Lovbud og Udkast, skyldes formentlig disses Afstamning fra og nære Forbindelse med det strafferetlige Aagerbegreb. Efter sin Grundtanke synes Reglen i § 32 at burde finde Anvendelse ogsaa paa Gaver og deslige Retshandler, som ifølge deres Beskaffenhed lidet interessere Samhandelen, og hvis Medtagelse altsaa ikke kan svække den for Samhandelen fornødne Tryghedsfølelse.

Ganske paa samme Maade som ved Svig (§ 31) og den i Udkastets § 30 omhandlede Art af Tvang sondrer nærværende Paragraf ved Afgørelsen af, om Viljeserklæringen skal være ugyldig, mellem det Tilfælde, at Medkontrahenten selv har gjort sig skyldig i det utilbørlige Forhold, og det Tilfælde, at det er Tredjemand,

der har gjort sig skyldig heri. I første Tilfælde er Viljeserklæringen naturligvis ubetinget ugyldig, i sidstnævnte, i Paragrafens 2det Stykke omhandlede Tilfælde er Viljeserklæringen kun ugyldig, saafremt den, til hvem den er afgivet, indsaa eller burde indse, at Tredjemand har gjort sig skyldig i saadant Forhold. Dette stemmer med engelsk Ret, og der synes lige saalidt som eller endnu mindre end ved Svig og den i Udkastets § 30 nævnte Art af Tvang at være tilstrækkelig Grund til at gaa saa vidt, at man beskytter den udnyttede ogsaa overfor en godtroende Medkontrahent. Om § 32, 2det Stykke kan iøvrigt ganske henvises til det om den tilsvarende Bestemmelse i § 31 ovenfor Side 74—75 bemærkede. Ligesaa lidt som med Hensyn til Tvang og Svig er det fundet fornødent at udtale, at den, der har foretaget Udnyttelsen, er erstatningspligtig overfor den udnyttede.

Som 3dje Stykke i § 32 have alle tre Udkast fundet at burde optage en Tilføjelse om, at der ved de foranførte Bestemmelser ikke sker nogen Ændring i Sølovens § 227. At de i Sølovens § 227, saaledes som denne er ændret ved § 8 i Lov Nr. 103 om Ændringer i Søloven af 29de April 1913, givne Bestemmelser om Tilsidesættelse eller Ændring af Aftale om Bjergeløn ikke berøres af Udkastets § 32, vilde ogsaa uden særlig Udtalelse herom følge af disse Bestemmelser specielle Karakter. Men da Reglerne ere Resultatet af et Arbejde til Tilvejebringelse af international Fællesret, der ikke bør forandres ved særlig Lovgivning for de nordiske Lande, er det anset for rettest udtrykkeligt at udtale, at saadan Forandring ikke sker ved Udkastets Regler.

§ 33.

I § 31 er det i Forbindelse med Bestemmelsen om Ugyldighed af Retshandler, fremkaldte ved Svig, tilkendegivet, at svigagtig Fremkaldelse af Viljeserklæringer kan finde Sted ved Fortielse. Af § 31 følger saaledes f. Eks., se ovenfor i Bemærkningerne til nævnte Paragraf, at den, der efter